

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Інформація про ЗВО

Реєстраційний номер ЗВО (ВСП ЗВО) у ЄДЕБО	265
Повна назва ЗВО	Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Ідентифікаційний код ЗВО	23623471
ПІБ керівника ЗВО	Клименко Леонід Павлович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	https://chmnu.edu.ua
ВСП ЗВО	-
Повна назва ВСП ЗВО	-
Ідентифікаційний код ВСП ЗВО	-
ПІБ керівника ВСП ЗВО	-
Посилання на офіційний веб-сайт ВСП ЗВО	-

Загальна інформація про освітню програму, яка подається на акредитацію

ІДосвітньої програми в ЄДЕБО	26629
Назва ОП	Психологія
Реквізити рішення про ліцензування спеціальності на відповідному рівні вищої освіти	Наказ МОН від 18.01.2018 р. № 53-л
Цикл (рівень вищої освіти)	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань, спеціальність та (за наявності) спеціалізація	05 – Соціальні та поведінкові науки, 053 «Психологія»
Структурний підрозділ, що забезпечує реалізацію ОП	Кафедра психології
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	Магістр з психології
Мова (мови) викладання	Українська, англійська
ПІБ та посада гаранта ОП	Лисенкова Ірина Петрівна, в.о. завідувачки кафедри

Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

З набуттям чинності нового Закону України «Про вищу освіту» та затвердження нового переліку спеціальностей розпочався новий етап реформування вищої освіти. З метою забезпечення зрозумілості і порівнянності результатів навчання формування змісту освіти має здійснюватися на підґрунті компетентнісного підходу та вимог Національної рамки кваліфікацій.

Розробка освітньої програми для спеціальності 053 «Психологія», другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові

науки відбувалася у 2017 р. На той час не було ще затвердженого Стандарту вищої освіти, але існував його проект (https://mon.gov.ua/app/proekty_standartiv_VO) та освітні програми провідних вищих навчальних закладів України. Після розробки чорнового варіанту освітньої програми, маючи досвід практичного навчання студентів та зв'язки накопиченою за цей час базою практик, кафедра звернулася до зовнішніх стейкхолдерів за рецензіями-відгуками на розроблену програму і введення її в дію з 01.09.2018р.

1. ПРОЕКТУВАННЯ ТА ЦІЛІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Метою даної освітньої програми є визначення загальних програмних компетентностей, програмних результатів навчання у відповідності до освітніх компонентів (навчальних дисциплін та практик) для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Магістерські програми для роботи у галузі психології націлені на підготовку фахівців для науково-дослідної та педагогічної роботи. Ці програми базуються на відповідному освітньо-професійному рівні і органічно пов'язані з підготовкою на вищих рівнях освіти.

Особливість нашої програми полягає у відображенні гуманістичної спрямованості змісту освіти, головною метою якої є захист життя, діяльності, всебічного розвитку особистості, ефективного спілкування, залучення до досягнень світової культури, формування моральних та естетичних цінностей, активної участі в реалізації ідей людського розвитку. Зокрема, це втілюється в розвиток КСП.16 «Здатність до саморозвитку на основі рефлексії й саморегулювання».

В цілому, унікальність цілей програми пов'язана із принципами наукового напряму кафедри психології - «Цільова спрямованість у різних сферах життєдіяльності».

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

Стратегія і місія ЧНУ імені Петра Могили знайшли своє відображення в ряді документів, зокрема, в «Стратегічному плані розвитку Чорноморського національного університету імені Петра Могили на період 2019-2024 pp», «Petro Mohyla Black Sea National University – Internationalization Strategy 2018-2023» та ін.

Серед довгострокових цілей та заходів для їх досягнення можна відмітити такі, як заохочення розширення практики студентів та викладачів (використання можливості навчання та стажування за кордоном), дотримання найвищих освітніх стандартів у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили, підвищення знань учнів про мову, літературу, культуру, як ідентифікаційні фактори та маркери розвитку суспільства, розширення заходів академічної мобільності серед студентів та викладачів.

Ці цілі і заходи реалізуються у ОП формуванням таких компетентностей, як «Засвоєння наукових та культурних досягнень світової цивілізації у відношенні до різних культур, релігії, прав народів, ідей збереження миру, загальнолюдських цінностей; критично оцінювати політичні, економічні та інші події і явища» (КЗС.01), «Реалізація настанов толерантності та гуманності у контексті сучасної мультикультурності на основі загальнолюдських цінностей та критичного оцінювання соціально-політичних, економічних та інших подій і явищ» (КЗС.02), «Здатність до безперервного й актуального навчання, опанування нових знань,

методичних розробок, що накопичені у міжнародній психологічній практиці» (КЗП.04).

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

При розробці освітньої програми, формуванні цілей і програмних результатів, ми керувалися цілями і завданнями, які висуває наука ХХІ століття, що, в свою чергу, пов'язано і з інтересами одержувачів вищої освіти, тобто, магістрантів: бути компетентним у своїй сфері, конкурентними на ринку праці, професійно затребуваним. До речі, це було відображено в очікуваннях здобувачів під час опитування, яке було проведено. Це реалізувалося в цілях програми, а саме: визначення загально програмних компетентностей, програмних результатів навчання у відповідності до компонентів (навчальних дисциплін та практик) для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Т.ч., задовольняється потреба і можливість отримати другу вищу освіту. Освітня програма складена з урахуванням запитів потенційних роботодавців, що буде сприяти більш вигідній позиції на ринку праці. У розвитку загальних і професійних компетентностей приділяється увага розвитку інтеграційних навичок. Магістерська кваліфікація, її освітній рівень, відкриває для здобувача нові можливості, зокрема, дозволить мати перевагу на профільному ринку праці, дозволяє більш поглиблено займатися фундаментальними питаннями психологічної науки. Під час опитування магістрантів було підтверджено, що результати, які вони отримали під час навчання, відвідають їх запитам.

- роботодавці

Сферою діяльності випускників кафедри психології, що здобули другий (магістерський) рівень вищої освіти є науково-дослідні лабораторії, психологічні центри, зокрема, з діагностики та консультування, психологічні служби загальноосвітніх закладів освіти, установ та підприємств, заклади вищої освіти.

Магістерські програми для роботи у галузі психології націлені на підготовку фахівців для науково-дослідної та педагогічної роботи. Ці програми базуються на відповідному освітньо-кваліфікаційному рівні і органічно пов'язані з підготовкою на вищих рівнях освіти.

Первинні посади підготовленого Чорноморського національного університету імені Петра Могили магістра-психолога передбачають наступні види економічної діяльності:

- охорона здоров'я та соціальна допомога (Код КВЕД: 85/1; 85.11);
- освіта (вища, навчання дорослих) (Код КВЕД: 80/1; 80.101);
- діяльність у сфері спорту (Код КВЕД: 92/6; 92.62.0);
- індивідуальні послуги (Код КВЕД: 93/05; 93.05.0).

Роботодавцями на даному етапі виступають: загальноосвітні заклади освіти Миколаївського регіону, заклади вищої освіти, органи МВС, ВСУ, підприємства і організації управління державного та приватного сегменту ринку праці. Наприклад, маістранти приймали участь у реалізації теми «Корекція цільової

спрямованості осіб, які зазнали впливу наслідків ПТСР (на матеріалі дослідження учасників АТО)», результати цього було втілено в курсових роботах (як основ магістерських робіт) Власенко А., Москаленко Ю., Каратєєвої І.

- академічна спільнота

При розробці ОП залучалися представники кафедр ЧНУ ім. Петра Могили, зокрема, кафедри соціології, політології, соціальної роботи, кафедри, що входять до складу Медичного інституту університету, для того, щоб вони могли дати свої пропозиції, які можна було б включити при розгляді цілей програми і формуванні результатів освітньої діяльності. Це, зокрема, стосувалося таких видів економічної діяльності магістра-психолога як «Дослідження та розробки в Галузі гуманітарних та суспільних наук» (Код КВЕД: 73.20 / 73.20.0) та «Освіта (вища, навчання дорослих)» (Код КВЕД: 80.1 / 80.101), які передбачають формування навичок: «Здатність до обробки й аналізу інформації з різноманітних джерел» (КСП.05) з результатом «Самостійне опрацювання наукових джерел, видобуток актуальних новітніх світових розробок, що носять теоретичний характер» (КСП.05.ЗПО. 06) і «Здатність використовувати теоретичні знання для розробки, впровадження та використання нових методів психодіагностики, корекції, консультування, обробки статистичними методами отримані емпіричні дані (КСП.05.КВН.07). Практично це знайшло своє відображення в наукових статтях авторства магістрантів-психологів, а також в участі магістрантки Волковіцької О. в спільному проєкті із кафедрою пропедевтичних та медико-профілактичних дисциплін, що відбилося в курсовій роботі «Психологічні особливості хворих при захворюваннях шлунково-кишкового тракту» та курсовій роботі Москаленка Ю. на тему: «Психологія самоактуалізованої особистості науковця».

- інші стейкхолдери

При розробці ОП залучалися представники Науково-практичного центру, зокрема, ті, які працюють по організації волонтерського руху та проведенню відповідних заходів, МГО «Пенітенціарна ініціатива», Миколаївській спілки психотерапевтів та психологів для того, щоб вони могли дати свої пропозиції, які розглядалися при формуванні цілей програми і результатів освітньої діяльності. Це, зокрема, стосувалося таких видів економічної діяльності магістра-психолога як «Охорона здоров'я та соціальна допомога» (Код КВЕД: 85.1 / 85.11) та «Індивідуальні послуги» (Код КВЕД: 93.05 / 93.05.0), які, передусім, передбачають формування навичок: «Реалізація настанов толерантності та гуманності у контексті сучасної мультикультурності на основі загальнолюдських цінностей та критичного оцінювання соціально-політичних, економічних та інші подій і явищ» (КЗС.02) з результатом «Проявляти терпимість й людяність до представників різних культур та верств населення з урахуванням їх поглядів на соціокультурні й політичні події, традиції» (КЗС.02.ЗВН.02) і «Здатність до ефективних комунікацій, взаємодій» (КЗМ.07) з результатом «Вміння здійснювати комунікації з вітчизняними та зарубіжними колегами, розуміти етики ділового спілкування з представниками країн різних культур» (КЗМ.07.ЗВН.09). Це знайшло своє відображення в курсовій роботі Мішеніної А. «Види залежностей, симптоми та наслідки», яка була зроблена на основі досліджень серед клієнтів Центру реабілітації наркозалежних «Альтера».

Продemonструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Одними з провідних тенденцій розвитку спеціальності, в тому числі, і на ринку праці, являються: а) когнітивна психологія, що багато в чому обумовлено розвитком комп'ютерних технологій, які дозволяють моделювати пізнавальні процеси людського мозку і дають багато нових даних для розуміння механізмів психічної діяльності людини; б) гуманістична психологія як напрямок в сучасній психології, що відображає її роль в гуманізації суспільства, яка перетворилася на найважливішу якість всіх галузей психології, що акцентує ціннісний аспект роботи психолога в будь-якій сфері; в) посилення її прикладних і практичних аспектів; г) поступове стирання кордонів між школами і напрямами; д) перетворення англійської мови в мову міжнаціонального спілкування психологів; ж) інтернаціоналізація - розширення міжнародних контактів вчених багатьох країн. Цілі освітньої програми полягали в тому, щоб дати можливість реалізувати названі напрями, що відбивається в наявності відповідних дисциплін, передбачених освітньою програмою, а саме: «Сучасні напрямки практичної психології», «Супервізія в роботі психолога», «Когнітивні процеси і методи їх дослідження», «Психологія саморозвитку особистості», «Ідеї гуманістичної психології», «Іноземна професійна мова: термінологія та основи перекладу текстів».

Продemonструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Цілі та програмні результати ОП формулювалися відповідно до принципів, вимог, цінностей психологічного контексту, які знаходили своє відображення в «Положенні про психологічну службу у системі освіти України» (Наказ МОНУ 22.05.18 р. № 509), «Про подальший розвиток служби психологічного забезпечення оперативно-службової діяльності органів внутрішніх справ України» (Наказ МВС від 28.07.04 р. № 842) та ін. Крім того, принципи та цінності психологічного контексту України було окреслено лідером вітчизняній психології Максименком С.Д. в його виступу на конгресі, де відмічалися такі актуальні проблеми, як становлення особистості, психічного здоров'я людини й, особливо, проблема відношення до майбутнього. Таким чином, ці питання знайшли своє відображення в цілях та результатах ОП, формуванні компетентностей та результатів навчання, а також один з основних напрямів освітньої та пошукової діяльності магістрів пов'язаний з унікальним напрямом в психології – футурреальним підходом (орієнтація на майбутнє), що є прерогативою миколаївської школи психології (Я.В. Васильєв).

Щодо регіонального контексту, то підготовка магістрів передбачає можливість їх роботи в освітній, військовій, правоохоронній галузі, охороні здоров'я в регіоні, що визначено відповідними договорами, які передбачають проходження практики в закладах цих сегментів. Крім того, ми орієнтувалися на

результати соціологічних опитувань, які проводила кафедра соціології щодо запитів на психологічні послуги в місті та області.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП ЧНУ ім. Петра Могили нами було враховано досвід магістерської ОП психології Харківського університету ім. В.Н. Каразіна, Українського Католицького Університету, яка в свою чергу побудована за Австрійським взірцем підготовки магістрів у сфері клінічної психології та психотерапії в університеті ім. З. Фрейда (Відень, Австрія), НаУКМА, КНУ імені Тараса Шевченка та Andrews University (USA, Michigan). Відповідно, цілі та результати в деяких випадках є ідентичними, тим більш, що вони мали відповідати СВО, проте є і відмінності, враховуючи, що УКУ спеціалізується на психодинамічній психології, Andrews University (USA, Michigan) – на педагогічній психології, в нашій програмі акцент на психології саморозвитку та гуманістичній психології. На відміну від КНУ імені Тараса Шевченка ОП ЧНУ ім. Петра Могили має меншу кількість кредитів (90 проти 120), менший час навчання (1,5 років проти 2) та менший наголос на деякі напрями (наприклад, ФК 11.3, 12.3, ПР 13.3. – 15.3.; ФК 11.4, 12.4, ПР 13.4-15.4), тобто більш націлені на психологію праці та клінічну, в той час, як ми орієнтовані на підготовку магістрів психології широкого профілю. В порівнянні із Харківським університетом ім. В.Н. Каразіна у нас не зазначено, що студенти в ході навчання можуть проходити стажування та брати участь у міжнародних проектах за програмами академічного обміну (Erasmus Mundus, DAAD, Fulbright Graduate Student Program).

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)

ОП магістрів Чорноморського національного університету імені Петра Могили почала формуватися в 2017 році, з урахуванням проекту стандарту вищої освіти. Стандарт вищої освіти містить програмні компетентності, що визначають специфіку підготовки магістрів зі спеціальності 053 «Психологія» та програмні результати навчання, які виражають те, що студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. При реалізації освітньо-професійної магістерської програми акценти у підготовці робляться на формуванні компетентностей інноваційного спрямування, а при реалізації освітньо-наукової програми – компетентностей дослідницького спрямування.

Відповідно до цього, в ОП зазначається, що вона: «націлена на підготовку фахівців для науково-дослідної та педагогічної роботи. Дана програма базується на відповідному освітньо-кваліфікаційному рівні і органічно пов'язана з підготовкою на вищих рівнях освіти». Підкреслюється орієнтація на «всебічний розвиток особистості, формування моральних та естетичних цінностей, активну

участь в реалізації ідей людського розвитку» (п. 1.7. ОП). У зв'язку з цим до ОП включені такі дисципліни, як «Ідеї гуманістичної психології» та «Психологія саморозвитку», які є творчим результатом роботи викладачів Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Певним чином окреслені компетентності щодо вирішення певних проблем і задач соціальної діяльності у вигляді загальних компетентностей: міжособистісних, системних й інструментальних, та професійних компетентностей: власне професійних й спеціалізовано-професійних. Представлені також і результати навчання, що їх вимагає магістерський рівень вищої освіти. Усі ці позиції відповідають вимогам, що зазначені у стандарті вищої освіти та реалізовані в навчального процесі. Наприклад, «Реалізація настанов толерантності та гуманності у контексті сучасної мультикультурності на основі загальнолюдських цінностей та критичного оцінювання соціально-політичних, економічних та інших подій і явищ» (КЗС.02) здійснюється в роботі психологічного Speaking Club, «Здатність до безперервного й актуального навчання, опанування нових знань, методичних розробок, що накопичені у міжнародній психологічній практиці» (КЗП.04) в обміні досвідом із факультетом соціальних наук в Академії Поморській (м. Слупськ, Польща), «Самостійне опрацювання наукових джерел, видобуток актуальних новітніх світових розробок, що носять теоретичний характер (КСП.05.ЗПО. 06) і «Здатність використовувати теоретичні знання для розробки, впровадження та використання нових методів психодіагностики, корекції, консультування, обробки статистичними методами отримані емпіричні дані (КСП.05.КВН.07) в участі в спільних проектах з академічними кафедрами Чорноморського національного університету імені Петра Могили, в реалізації проекту «Корекція цільової спрямованості осіб, які зазнали впливу наслідків ПТСР», в публікаціях студентської збірки наукових робіт.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти затверджений МОН України і введений в дію з 01 вересня 2019 року.

2. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?	90
Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?	90
Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?	24

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Освітні компоненти нормативної частини загальної підготовки філософія науки, психологія вищої школи, іноземна професійна мова: термінологія та основи перекладу текстів, ідеї гуманістичної психології; професійної підготовки: цивільний захист та охорона праці в галузі, методика викладання психологічних дисциплін, психологія саморозвитку особистості, сімейна психологія та психотерапія, курсова робота (психологія саморозвитку особистості), підготовка магістерської роботи, а також асистентська та переддипломна (наукова) практика.

Освітні вибіркові компоненти професійної підготовки: психологія кризових станів, соціальні та політичні конфлікти, психологічні аспекти ПТСР, сучасні напрямки практичної психології, супервізія в роботі психолога, психологія кар'єри, гендерна психологія, когнітивні процеси і методи їх дослідження, психологічна експертиза в різних галузях психології, психологія організацій та управління персоналом.

Узагальнюючи предметну область вищезазначених освітніх компонентів, які складають зміст освітньої програми, можна дійти до висновку, що об'єкт вивчення: психічні явища, закономірності їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, учинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності.

Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі та практичні у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення наукових та проектних досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, та здійснення професійної діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм професійної етики психолога.

Теоретичний зміст предметної області: поняття психіки, свідомого і несвідомого, поведінки, діяльності, вчинку, спілкування, особистості, індивідуальності; концепції та теорії, що розкривають закономірності виникнення, розвитку та функціонування психіки; психологічні особливості

життєвого шляху особистості, взаємодії людей у малих і великих соціальних групах; міжгрупової взаємодії тощо.

Методи, методики та технології: методи теоретичного та емпіричного дослідження, валідні, стандартизовані психодіагностичні методики, методи аналізу даних, технології психологічної допомоги (тренінгові, психотерапевтичні, просвітницькі, консультаційні, психодіагностичні та інші залежно від спеціалізації).

Інструменти та обладнання: психологічні прилади, комп'ютерна техніка, мережеві системи пошуку та обробки інформації; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; мультимедійне обладнання; програми статистичної обробки та візуалізації даних.

Таким чином, зміст освітньої програми відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності 053 «Психологія», другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 05 - Соціальні та поведінкові науки.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Для спеціальності 053 «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 05 - Соціальні та поведінкові науки здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії через можливість обрання вибірових освітніх компонентів, що регламентується «Положенням про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором».

Вищий навчальний заклад працює в напрямку забезпечення можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачам вищої освіти для задоволення професійно-освітніх потреб, для розвитку особистісного потенціалу й досягненню власних освітніх цілей. Також забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії через розробку в освітньому просторі Чорноморського національного університету імені Петра Могили: основних та допоміжних освітніх програм, які будуть реалізовуватися в ЗВО; ставлення викладачів до запровадження індивідуальних освітніх траєкторій студентів та їх готовність супроводжувати їх розробку та реалізацію; позааудиторних, науково-дослідних проектів; нормативних документів, які будуть регламентувати освітню діяльність студентів за індивідуальною освітньою траєкторією. Отже, здобувачі вищої освіти мають можливість і реально формують індивідуальну освітню траєкторію.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Вибір дисциплін в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили здійснюється на підставі «Положення про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором». Згідно з вищезазначеним положенням, кафедра здійснює попередній запис студентів на вивчення вибірових дисциплін до 1 вересня поточного навчального року.

Затверджені переліки вибірових дисциплін розміщуються для ознайомлення студентів на офіційному сайті університету. Пропозиції щодо змін

до переліку вибіркових дисциплін навчального плану на наступний навчальний рік формуються завідувачем відповідної кафедри шляхом внесення змін до чинних навчальних планів чи затвердження нових навчальних планів. Студенти мають право вносити пропозиції щодо переліку вибіркових дисциплін.

Мінімальна чисельність студентів у групі з вивчення дисциплін вільного вибору студентів повинна складати не менше 30 осіб, для іноземної мови – 15 осіб. Якщо на вивчення дисципліни вільного вибору не записалося мінімально необхідна кількість студентів, кафедра доводить до відома студента про перелік дисциплін, які вважаються не обраними, і студент може обрати ту дисципліну, де є або може з'явитися достатня кількість студентів, або дисципліну вільного вибору іншої кафедри. У разі, коли кількість студентів, які навчаються за даною освітньою програмою, менша мінімально необхідної для обрання певної дисципліни, вибір навчальних дисциплін може здійснюватися в рамках даного навчального плану за бажанням студентів. Тоді для всіх студентів вважаються обраними ті навчальні дисципліни, які обрала більша частина студентів з числа тих, хто брав участь у процесі вибору.

Допустимими технологіями процедури вибору дисциплін є паперове чи он-лайн анкетування (індивідуальне чи колективне) тощо.

Після погодження дисциплін з кафедрою, студенти подають директору інституту індивідуальні або колективні заяви про обрані ними дисципліни з проханням включити їх до свого індивідуального плану. Анкети студентів, які містять їх персональний підпис, вважаються їх заявою.

На підставі заяв студентів деканат формує розпорядження про створення груп для вивчення вибіркових дисциплін на поточний навчальний рік для здобувачів рівня магістра. Заяви студентів щодо вибіркових дисциплін зберігаються в інституті до завершення періоду їх навчання.

В навчальному плані наявні 25 % вибіркових дисциплін.

Отже, студенти спеціальності 053 «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 05 - Соціальні та поведінкові науки реалізують своє право на вибір дисциплін, який здійснюється на підставі «Положення про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором» Чорноморського національного університету імені Петра Могили завдяки дієвості процедури його реалізації.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Освітньою програмою передбачено асистентську та переддипломну (наукову) практики, які формують у магістрів такі компетентності, як: здатність до безперервного й актуального навчання, опанування нових знань, методичних розробок, що накопичені у міжнародній психологічній практиці (КЗП.04), здатність до обробки й аналізу інформації з різноманітних джерел (КСП.05), здатність розуміти та використовувати інноваційні технології в професійній діяльності (КЗП.06), здатність до ефективних комунікацій, взаємодій (КЗМ.07), знати загально прийняті норми поведінки і моралі у міжособистісних стосунках і

створювати умови для їх дотримання (КЗМ.10), знати основи нормативно-правові засади інтелектуальної власності (КЗС.11), здатність до саморозвитку на основі рефлексії й саморегулювання (КСП.16).

Асистентській та переддипломній (науковій) практиці передують ознайомча, виробнича I (діагностична) та виробнича II (корекційно-розвивальна, відновлювальна), які забезпечують принцип наступності. Співпраця з роботодавцями відбувається в реалізації змісту практики, який спрямовано на вирішення практичних запитів установ-баз практик та відбиває останні тенденції розвитку відповідної сфери практичної діяльності. Тобто здобувачі мають можливість сформувати компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Отже, ОП та навчальний план передбачають таке проходження практичної підготовки, що формує компетентності здобувачів вищої освіти, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП

Освітні компоненти ОП та навчального плану, що відбуваються у таких формах як парна (взаємодія студента зі студентом чи викладача зі студентом); групова (викладач одночасно навчає всю групу); кооперативна (всі студенти активні і навчають один одного); самостійна робота студента за допомогою різних методів навчання (дискриптивні методи, наочні і практичні методи, індуктивні і дедуктивні методи, репродуктивні і проблемно-пошукові методи, методи організації самостійної роботи студентів тощо) дають можливість формувати такі соціальні навички як: вміння переконувати, ведення переговорних процесів, знаходити підхід до людей, лідирувати, навички міжособистісного спілкування (приємність, привабливість, почуття гумору, дружність, вихованість, співпереживання, самоконтроль, терпимість, комунікабельність), ситуаційна обізнаність, адаптивність або гнучкість, здатність бути дипломатичним і тактичним, робота в команді, особистісний розвиток, управління часом, ерудованість, креативність, відповідальність, позитивне ставлення, робоча етику, цілісність, професіоналізм тощо.

Отже, у освітніх компонентах наявні відповідні складові, що спрямовані на формування соціальних навичок (soft skills). За даними досліджень, проведених в провідних університетах тільки 15 % кар'єрного успіху забезпечується рівнем професійних навичок, в той час як інші 85 % – це так звані «м'які навички» (Soft Skills).

Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту?

Зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного Стандарту щодо формування описаних в ньому програмні компетентності: загальні та фахові, програмні результати навчання, які визначають присвоювану після завершення на

Освітній програмі професійну кваліфікацію через її реалізацію освітніми компонентами.

Отже, зміст освітньої програми враховує вимоги професійного Стандарту вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 05 - Соціальні та поведінкові науки.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

В Освітній програмі переважають такі контактні (аудиторні) години як лекції, групові, практичні та семінарські заняття.

На самостійну роботу освітніх компонентів циклу загальної підготовки відводиться 38 %-50 % загального обсягу дисциплін; циклу професійної підготовки – 40 %-50 %, крім освітнього компоненту «Цивільний захист та охорона праці в галузі». Обсяг самостійної роботи займає досить значний об'єм часу. Для того, щоб розуміти, настільки запланований об'єм часу на різні види самостійної роботи відповідає фактично витраченому на її виконання, кафедрою психологія проводиться опитування студентів для отримання зворотного зв'язку. Опитування дозволяє виявити такі проблеми як брак часу, проблеми виконання видів самостійної роботи, результати реального формування компетентностей та програмних результатів навчання завдяки виконанню самостійної роботи та скорегувати зміст самостійної роботи.

Отже, в Освітній програмі оптимальне співвіднесення реального і декларованого навантаження в розрізі кожного освітнього компонента.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили не здійснюється, але планується у зв'язку з тим, що існує суспільний запит на дану форму освіти. ЗВО наразі розробляє відповідне положення.

3. ДОСТУП ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП	https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/pravila_prijomu.pdf
---	---

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Відповідно до «Умов прийому на навчання до ЗВО України в 2019 році» № 1096 від 11 жовтня 2018 року, «Правил прийому на навчання до Чорноморського національного університету імені Петра Могили в 2019 році» № 5 від 17 січня 2019 року, «Змін до Умов прийому на навчання до ЗВО України в 2019 році» № 780 від 31 травня 2019 року, «Змін до Правил прийому на навчання до Чорноморського національного університету імені Петра Могили в 2019 році» № 10 від 27 червня 2019 року, «Положення про вступ до магістратури» тощо абітурієнти, що мають намір вступати на другий (магістерський) рівень вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» до Чорноморського національного університету імені Петра Могили складають фахове вступне випробування у вигляді тестів, в яких відображено особливості Освітньої програми даного напрямку та спеціальності, включає в себе передумови формування зазначених компонентностей. Програма вступних фахових випробувань даної освітньої програми знаходиться за посиланням: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/08/Programa.pdf>, а приклад вступного випробування – за посиланням: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/08/bilet.pdf>

Тобто, існує умотивованість особливостями ОП вимог до вступників та інших складових Правил прийому. Гарант програми залучений до визначення таких параметрів.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Чорноморський національний університет імені Петра Могили питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулює через реалізацію «Положення про організацію освітнього процесу в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили».

Доступність «Положення про організацію освітнього процесу ЧНУ ім.П.Могили» для учасників освітнього процесу забезпечується можливістю ознайомлення на сайті університету <https://chmnu.edu.ua> дасть можливість ознайомитися також з іншими документами, стосовно даного питання, такими як: «Умови прийому на навчання до ЗВО України в 2019 році» № 1096 від 11 жовтня 2018 року, «Правила прийому на навчання до Чорноморського національного університету імені Петра Могили в 2019 році» № 5 від 17 січня 2019 року, «Зміни до Умов прийому на навчання до ЗВО України в 2019 році» № 780 від 31 травня

2019 року, «Зміни до Правил прийому на навчання до Чорноморського національного університету імені Петра Могили в 2019 році» № 10 від 27 червня 2019 року тощо.

Отже, існують правила визнання результатів навчання та іноземних дипломів та контролюється процедура їх дотримання.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

Прикладів практичного застосування вказаних правил на відповідній ОП не було.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

В Україні відсутня державна, у т.ч. законодавчо-нормативна, підтримка таких нових форм, як неформальна освіта, їх оцінювання за межами формальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом неформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством. Відповідно до постанови КМУ № 340 від 15 травня 2013 року Мінсоцполітики був розроблений та введений в дію порядок видачі документів про підтвердження результатів неформального професійного навчання осіб за робітничими професіями (наказ № 477 від 17 липня 2014 року). Але цей порядок визнає тільки результати професійного навчання.

Як показує досвід європейських країн, визнання результатів неформального професійного навчання має позитивний соціальний ефект як для працівників, які підвищують свій статус, так і для суспільства, для його макроекономічного розвитку. Підтвердження результатів неформального професійного навчання здійснюють суб'єкти підтвердження – підприємства, установи, організації, які відповідають Вимогам, затвердженим наказом Мінсоцполітики та МОН від 16 грудня 2013 року № 875/1776. Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті під час реалізації освітньої програми для всіх учасників освітнього процесу регулюється Конвенцією про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні (Лісабон, 1997 рік). На жаль, зараз в Україні немає постанови, яка могла б регулювати визнання результатів здобутих за неформальною освітою у напрямку психології.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

Прикладів практичного застосування вказаних правил на відповідній ОП не було.

4. НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Під час навчання здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 "Психологія" науково-педагогічними працівниками застосовуються різноманітні форми та методи навчання, детальніше які розписані в таблиці 3. Для навчання та засвоєння здобутих знань, умінь та навичок викладачі використовують як усні, так і письмові форми навчальної роботи. Основний наголос в даному процесі робиться на творчі форми та методи навчання і викладання, задля розвитку креативності мислення здобувачів та творчого підходу в здійсненні професійної діяльності.

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Запровадження студентоцентрованого підходу у ЗВО передбачає розроблення освітніх програм, які зосереджено на результатах навчання. При цьому здобувачеві надаються більші можливості щодо вибору особливостей навчання. Студентоцентрований підхід у вищій освіті являє собою практичне втілення основних засад Болонського процесу, спрямований на поглиблення практичних знань студентів, посилення компетентнісної складової навчання, дозволяє перейти від традиційної технології навчання до проблемної технології. Завдяки використанню даного підходу відбувається посилення ролі студента як учасника процесу навчання. Практичне втілення основ студентоцентрованого підходу в освіті вимагає, окрім зміни в організації процесу навчання, формування відповідної матеріально-технічної бази, матеріальне забезпечення процесу підготовки та перекваліфікації викладачів відповідно до якісних вимог студентоцентрованого підходу. У ЧНУ імені Петра Могили, наприклад, для передачі та обміну інформацією між викладачами та здобувачами вищої освіти функціонує система Moodle3. Вона дозволяє якісно та своєчасно надавати необхідну інформацію та отримувати зворотній зв'язок. Також кафедра психології постійно відслідковує рівень задоволеності студентів за допомогою проведення опитувань. Тож, можна говорити, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Зміст академічної свободи полягає у гарантованій державою можливості членів академічної спільноти (викладачів, науковців, студентів, аспірантів) вільно обирати зміст, форми і методи своєї академічної діяльності. Однак при побудові

конструкції академічної свободи слід враховувати той факт, що характер академічної діяльності різних суб'єктів суттєво різниться і залежить, передусім, від їх ролі в академічному процесі. Так, професійна діяльність академічних працівників складається з трьох основних елементів – навчальної, методичної та наукової роботи. Відповідно, академічна свобода викладача означає його можливість вільно обирати зміст, форми і методи своєї навчальної, методичної та наукової роботи. Натомість академічна діяльність студентів складається з навчальної та наукової роботи. Відповідно, академічна свобода студентів є значно вужчою за змістом порівняно з автономією викладачів і означає їх можливість вільно обирати зміст, форми і методи своєї навчальної та наукової роботи. Кафедра бере активну участь у створенні всіх академічних норм і правил, а також в обранні нових викладачів, подовженні строку перебування на посаді тощо. Це суттєво відрізняє академічне середовище від бізнесового, де переважна більшість рішень приймається менеджерами і спускається на базовий рівень для виконання. Це й не дивно, адже університет є співтовариством вчених, котрі передусім цінують свободу досліджень та індивідуальний вибір, а не отримання прибутку.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів

В якості форми інформування університету була вибрана система дистанційного навчання Moodle3. Вона забезпечує централізований доступ до будь-якої дисципліни в рамках денної та заочної форми навчання. Система налічує більш ніж 4000 користувачів та 4600 електронних дисциплін. Доступ до даної системи дистанційного навчання можливий з будь-якого пристрою який має підключення до мережі Інтернет. За допомогою Moodle забезпечується контроль якості навчання студентів денної форми навчання та майже повністю відбувається процес навчання студентів заочної форми навчання. Викладачі мають свій особистий кабінет, в якому вони можуть бачити перелік своїх дисциплін на актуальний навчальний рік, можуть редагувати свої електронні дисципліни та заповнювати їх необхідними для навчання матеріалами. В свою чергу, студенти також мають свій особистий кабінет, в якому зазначені всі дисципліни згідно з розкладом групи в якій студент навчається. Також система має простий, але досить зручний інтерфейс, що дозволяє працювати з системою на не дуже потужних електронних пристроях або при відсутності швидкісного інтернет-підключення.

Серед недоліків можна зазначити не дуже налаштований журнал оцінок, відсутність зручного експорту та імпорту оцінок. Також відсутня можливість редагувати файли типу *.docx або *.xlsx у режимі онлайн. Замість цього потрібно перезавантажувати відредагований файл у електронну дисципліну. Планується оновлення версії Moodle – з 3.3.2+ до найновішої (на даний момент – це 3.7.2+).

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Під час реалізації ОП у ЧНУ імені Петра Могили відбувається поєднання навчання і досліджень шляхом проведення таких видів діяльності, як написання курсових та магістерських робіт, проходження практики на базах організацій, написання статей у збірнику. Так, магістерська робота - це самостійна випускова науково-дослідницька робота, яка виконує кваліфікаційну функцію. Основне завдання її автора - продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання, поєднання навчальної та дослідницької діяльності. Магістерська робота, з одного боку, має узагальнюючий характер, оскільки є своєрідним підсумком підготовки магістра, а з іншого - самостійним оригінальним науковим дослідженням студента, у розробці якого зацікавлені установи, організації або підприємства, при цьому студент упорядковує за власним розсудом накопичені наукові факти та доводить їх наукову цінність або практичну значимість. Написання та захист дипломної роботи є перевіркою готовності студента до майбутньої професійної діяльності. Що стосується практики, то слід відмітити, що метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них на базі одержаних в університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання, вести наукові дослідження та творчо застосовувати отримані знання в практичній діяльності. Завданням виробничої практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок зі спеціальності, а також збір фактичного матеріалу для виконання курсових чи дипломних робіт. Асистентська практика має на меті набуття студентом професійних навичок та вмінь викладацької роботи. Науково-дослідна робота студентів є однією з найважливіших форм навчального процесу. Наукові лабораторії і гуртки, студентські наукові товариства і конференції, - все це дозволяє студенту почати повноцінну наукову роботу, знайти однодумців по ній, з якими можна порадитися і поділитися плодами своїх досліджень. В ЧНУ імені Петра Могили щороку проводиться студентська конференція «Могилянські читання». Студенти активно приймають участь, тим самим розвивають такі важливі для майбутнього дослідника якості, як творче мислення, відповідальність та вміння відстоювати власну точку зору. Таким чином і відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Викладачі кафедри психології ЧНУ імені Петра Могили постійно оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі психології. Зокрема, ми розробляємо навчальні плани, навчально-методичні комплекси дисципліни тощо. Так, навчальний план є нормативним документом навчального закладу, який визначає зміст навчання та регламентує організацію навчального процесу зі спеціальності 053 «Психологія».

Навчальні та робочі навчальні плани ухвалюються Вченою радою факультету і затверджуються ректором (першим проректором). З метою удосконалення змісту навчання, конкретизації планування навчального процесу, своєчасного внесення змін на виконання наказів та розпоряджень МОН України, рішень Вченої та Методичної ради університету, закріплення навчальних дисциплін за певними кафедрами щорічно, до 1 березня поточного року, складаються (коригуються) робочі навчальні плани на наступний навчальний рік. Робочі навчальні плани оновлюються 1 раз на рік та затверджуються першим проректором не пізніше ніж за 4 місяці до початку навчального року. Відповідно до «Положення про організацію методичної роботи кафедри» основним документом навчально-методичного забезпечення дисципліни, передбаченим освітнім законодавством, є робоча програма навчальної дисципліни. Основним призначенням робочої програми навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів вищої освіти та інших учасників освітнього процесу зі змістом освіти, критеріями та засобами оцінювання результатів навчання; встановлення відповідності змісту освіти освітній програмі та стандартам вищої освіти під час акредитації; встановлення відповідності при зарахуванні результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти (академічна мобільність), за іншими освітніми програмами, у попередні роки (при поновленні на навчання), а також у неформальній та інформальній освіті. Електронний варіант робочої програми зберігається на кафедрі, в електронному ресурсі бібліотеки ЧНУ імені Петра Могили та на ресурсі, доступному для здобувачів вищої освіти (на платформі Moodle, офіційному сайті ЧНУ імені Петра Могили або іншому, в рамках діючого законодавства та за рішенням Вченої ради). Робочі програми навчальних дисциплін оновлюються раз на три роки (за потреби щорічно) з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм і, зокрема, отриманих від здобувачів освіти та інших стейкхолдерів побажань та зауважень. Повне оновлення та розробка нової робочої програми з дисципліни відбувається кожні 3 роки.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Для студентів ЧНУ ім. П. Могили існує широкий вибір програм академічної мобільності (МAM): <https://chmnu.edu.ua/viddil-mizhnarodnih-zv-yazkiv/> . програма Еразмус + КА 107 з університетами Саар в Німеччині, Кафоскарі в Італії, Кадіс в Іспанії, Норд в Норвегії, та програми обміну студентами з Поморською академією і університеті Гуманітарно-Природничому ім. Яна Длугоша в Польщі, німецька служба академічних обмінів DAAD.

Програми МAM реалізуються через відкритий конкурс, у якому мають право взяти участь усі студенти, що досягли повноліття та не мають академічної заборгованості. Серед учасників конкурсу обираються студенти із найвищим середнім балом та найкращим знанням іноземної мови.

Студенти направляються за програмами академічного обміну за офіційним наказом ректора, викладачам оформлюється відрядження.

Динаміка кількісного показника з кожним роком зростає: від 109 осіб у 2014 р., 139 у 2015 р., 145 у 2016 р., 215 у 2017 р., до 274 у 2018 році.

Із 2017 року діє програма подвійних дипломів з Вищою школою управління охороною праці в місті Катовіце, Польща.

Перелік та детальна інформація міжнародних проектів, у яких беруть участь студенти та викладачі ЧНУ імені П. Могили (<https://chmnu.edu.ua/mizhnarodni-dogovori/>).

ЧНУ імені П. Могили має 6 договорів про академічну мобільність з іноземними університетами-партнерами.

Посилання на сайт щодо інформації про інтернаціоналізацію: <https://chmnu.edu.ua/mizhnarodna-diyalnist/>

5. КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ, ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання. Вони визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу. Контрольні заходи включають поточний і підсумковий контроль і проводяться згідно із графіком навчального процесу та робочими планами навчальних дисциплін.

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Поточний контроль навчальних досягнень студента здійснюється впродовж семестру і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи чи рівень засвоєння пройденого матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається відповідною кафедрою. Поточний контроль має бути завершений не пізніше передостаннього тижня навчального семестру.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання за певним рівнем вищої освіти або на окремих його завершених етапах. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію студента.

Семестровий контроль може проводитись у формі іспиту, диференційованого заліку або заліку. Форма проведення семестрового контролю з дисципліни (усна, письмова, тестова, комбінована) визначається відповідною кафедрою. При цьому тривалість письмової компоненти не має перевищувати дві академічні години.

Атестація є формою підсумкового контролю на заключному етапі навчання студентів. Атестація проводиться Екзаменаційною комісією після закінчення навчання за певним рівнем вищої освіти. Основним завданням атестації є встановлення відповідності рівня якості підготовки випускників вимогам стандартів вищої освіти. За результатами позитивної атестації видається диплом про здобуття відповідного освітнього рівня та отриману кваліфікацію.

Метою атестації студента є визначення фактичної відповідності його підготовки вимогам Тимчасового стандарту. Атестація здійснюється Екзаменаційною комісією після завершення навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Екзаменаційна комісія оцінює рівень науково-теоретичної і практичної підготовки випускників-магістрів, вирішує питання про здобуття певного освітнього рівня, присвоєння відповідної кваліфікації та видачу документа про вищу освіту.

Екзаменаційна комісія організовується щорічно для підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти для всіх форм навчання і діє протягом

календарного року. До складу Екзаменаційної комісії входять не більше чотирьох осіб (в окремих випадках кількість членів комісії може бути збільшена до шести осіб). Голова Екзаменаційної комісії затверджуються наказом ректора з числа провідних фахівців виробництва або вчених наукових установ, науково-педагогічних працівників ЗВО. Пропозиції щодо голів Екзаменаційної комісії кафедра психології надає до навчального відділу до 1 листопада поточного навчального року, а пропозиції щодо складу Екзаменаційної комісії – до 10 грудня поточного року. До участі в роботі Екзаменаційної комісії залучаються професори, доценти та інші науково-педагогічні працівники відповідних кафедр. Персональний склад членів Екзаменаційної комісії і екзаменаторів затверджується ректором не пізніше, ніж за місяць до початку роботи комісії.

Атестація проводиться за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у формі захисту дипломної роботи, з 2019-2020 н.р. ще додається атестаційний екзамен.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Інформація про всі форми контролю та оцінювання відображаються в робочій програмі навчальної дисципліни. Обов'язковими розділами програми є «Методи оцінювання», «Критерії оцінювання», «Розподіл балів підсумкової оцінки», «Шкала оцінювання». У робочій програмі навчальної дисципліни також зазначаються умови допуску (можливі причини недопуску) до підсумкового контролю, вимоги до представлення робіт на проміжний і підсумковий перегляд, можливість і умови отримання підсумкової оцінки без складання заліку чи іспиту, можливість отримання додаткових балів, їхній розподіл і опис додаткових завдань, а також уся інша інформація, яка впливає на оцінку студента.

На першому занятті семестру викладач зобов'язаний поінформувати студентів про графік і форми контролю, методи та критерії оцінювання згідно з робочою програмою навчальної дисципліни. Ця інформація повинна бути відкрита й доступна для студентів упродовж семестру.

У журналі обліку занять і відвідування фіксується інформація про присутність студентів, результати поточного та проміжного контролю. Дана інформація дублюється в електронному журналі Moodle3. У заліковій книжці, заліковій та екзаменаційній відомостях записується дата підсумкового контролю та підсумкова оцінка за 100-бальною і національною шкалою оцінювання. Результати підсумкового контролю оприлюднюються на кафедрі не пізніше наступного дня. У додатку до диплома та академічній довідці вказуються оцінки з усіх дисциплін, які вивчав студент.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Атестація проводиться у формі захисту дипломної роботи (з 2019-2020 н.р. ще додається атестаційний екзамен). Вимоги до змісту дипломних робіт визначаються з урахуванням вимог Тимчасового стандарту, рекомендацій методичної комісії факультету. До атестації допускаються студенти, які успішно

виконали всі вимоги навчального плану зі спеціальності 053 «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти та не мають академічної та фінансової заборгованості.

Виконання дипломних робіт є заключним етапом навчання студентів і має на меті систематизування, закріплення і розширення теоретичних знань, вмінь та навичок, визначення спроможності їх практичного застосування у вирішенні професійних завдань, що передбачені для первинних посад відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики.

Теми дипломних робіт обговорюються на засіданнях випускових кафедр і затверджуються наказом по Університету. Підготовка дипломних робіт проводиться студентами у навчальному закладі або на підприємствах та в організаціях, що зацікавлені у цій роботі. До захисту дипломних робіт допускаються студенти, які виконали роботу, одержали на неї відгук керівника, допуск кафедри та рецензію до захисту. У якості рецензента роботи рекомендовано обрати працівника іншої випускової кафедри або іншого навчального закладу (наукової установи). У випадку, якщо завідувач кафедри не вважає за можливе допустити студента до захисту дипломної роботи за участю керівника, це питання розглядається на засіданні кафедри.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням «Про порядок і методику проведення заліків та екзаменів у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили».

Даний документ доступний у вільному доступі для здобувачів вищої освіти та викладачів на веб-сторінці Чорноморського національного університету імені Петра Могили за посиланням: https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_poryadok_i_metodiku_provedennya_zaliv_ta_ekzameniv_u_CHNU_im._Petra_Mogili-1.pdf.

Положення розроблене відповідно до нормативних документів:

- Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту»;
- Наказів Міністерства освіти і науки України:
 - «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» від 15 липня 1996 року № 245;
 - «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової й організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів» від 07 серпня 2002 року № 450.
- Положення про організацію освітнього процесу у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили;
- Норми часу для розрахунків та обліку навчальної, методичної, наукової та організаційної роботи науково-педагогічних працівників Чорноморського національного університету імені Петра Могили;

- Положення про систему рейтингової оцінки Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність екзаменатора забезпечується наступними процедурами:

1. Дотримання розкладу (дата, час, аудиторія).
2. Екзамени (іспити) проводяться тільки за затвердженим комплексом екзаменаційних білетів або контрольних завдань.
3. При усній формі заліку чи екзамену оцінки оголошуються одразу після проведення опитування студента і проставляються у відомість обліку успішності та залікову книжку студента. При письмовій формі проведення заліку чи іспиту оцінки оголошуються не пізніше наступного дня в присутності всіх студентів групи, які його складали, та проставляються у відомість обліку успішності та залікову книжку студента. Письмові екзаменаційні та залікові роботи студентів зберігаються на кафедрі протягом 3 років.
4. На заліку чи екзамені окрім викладача можуть бути присутніми: ректор, перший проректор, директор інституту, декан факультету, завідувач кафедри, викладачі, які проводили у навчальній групі інші види занять з даної дисципліни, начальник навчально-методичного відділу, члени комісій, які можуть бути створені за наказом ректора або проректора.
5. З метою об'єктивного оцінювання рівня підготовки студента екзаменаторові надається право ставити додаткові питання як теоретичного, так і практичного характеру в межах навчальної програми.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Ліквідації академічних заборгованостей відбуваються згідно з графіком, який до закінчення заліково-екзаменаційної сесії складається в інститутах (деканатах) разом з навчально-методичним відділом та затверджується першим проректором і доводиться до відома студентів шляхом розміщення на дошці оголошень факультету.

Студентам державної та контрактної форми навчання, які за результатами семестрового контролю та складання екзаменаційних сесій отримали незадовільні оцінки з дисципліни, надається можливість для їх перескладання, як правило, протягом двох тижнів після завершення поточної заліково-екзаменаційної сесії (в тому числі під час виробничої практики у другій половині дня) або за термінами, встановленими за рішенням ректорату.

Студентам, які не склали заліки (іспити), набрали по дисципліні оцінку «F» пропонується повторний курс вивчення дисципліни.

Кожне перескладання екзамену чи заліку дозволяється лише за направленням, підписаним директором інституту або деканом факультету. Перескладання незадовільної оцінки з дисципліни дозволяється два рази (перший

раз екзаменатору, другий – комісії, призначеній директором інституту / деканом факультету). Результат складання екзамену комісії є остаточним.

Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки дозволяється у виняткових випадках з дозволу першого проректора університету за письмовою заявою студента лише при завершенні навчання за відповідною освітньою програмою підготовки.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

У випадках конфліктної ситуації, за мотивованою заявою студента чи викладача, деканом (директором інституту) створюється комісія для приймання екзамену (заліку), до якої можуть входити: перший проректор, декан факультету, завідувач кафедри і викладачі відповідної кафедри, представники деканату, студентської ради та профспілкового комітету студентів факультету (інституту).

Студент, який не погоджується з оцінкою письмової екзаменаційної роботи, має право звернутися до екзаменатора і отримати обґрунтоване пояснення. У випадку незгоди студента з рішенням екзаменатора, він може звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри не пізніше ніж на наступний робочий день після оголошення результатів перевірки екзаменаційної роботи. Лектор з даної навчальної дисципліни та завідувач кафедри зобов'язані розглянути апеляцію в присутності студента протягом двох робочих днів і прийняти остаточне рішення щодо оцінки екзаменаційної роботи. В результаті апеляції оцінка екзаменаційної роботи не може бути зменшена, а тільки залишена без змін або збільшена. Результат розгляду апеляції фіксується на тексті екзаменаційної роботи і підтверджується підписами викладачів, які приймали рішення.

Якщо студент не звернувся з апеляцією у встановлений термін, оцінка екзаменаційної роботи, виставлена викладачем, є остаточною.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

В Чорноморському національному університеті імені Петра Могили політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності містяться в наступних документах:

1) «Положення про академічну доброчесність в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили» (мета Положення: організація системи запобігання та виявлення плагіату в академічних текстах здобувачів вищої освіти та працівників Чорноморського національного університету імені Петра Могили. Положення про академічну доброчесність в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили є складовою та невід'ємною частиною системи забезпечення якості освітньої та наукової діяльності Університету та якості вищої освіти в цілому).

2) «Порядок перевірки академічних текстів на плагіат в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили (Порядок перевірки академічних

текстів визначає процедури перевірки академічних текстів в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили. Цей порядок є невід'ємною частиною Положення про академічну доброчесність в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили).

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Обов'язковій перевірці на плагіат підлягають такі академічні тексти:

- 1) кваліфікаційні роботи – на етапі допуску до захисту;
- 2) дисертаційні роботи – на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду спеціалізованою вченою радою;
- 3) рукописи монографій та навчальних посібників, що рекомендуються до видання Вченою радою університету – на етапі представлення матеріалів;
- 4) рукописи статей до наукових журналів та тези конференцій – на етапі подання роботи для публікації.
- 5) поточні контрольні, аналітичні роботи, реферати та ін. – на етапі перевірки даних робіт до виставлення балів в паперовий та / або електронний журнал академічної групи;
- 6) курсові роботи (проекти) – перед їх захистом.

Перевірка текстів здійснюється за допомогою антиплагіатної системи Unicheck, обраною ЧНУ імені Петра Могили, відповідно до Порядку перевірки академічних текстів на плагіат.

Тексти перевіряються науково-педагогічними працівниками будь-якою системою, що не порушує авторські та суміжні права.

Звіт про наявність запозичень в тексті курсових робіт (проектів) разом із електронною версією роботи завантажується в систему Moodle.

Відповідальними особами від наукового відділу, редакцій наукових журналів, оргкомітетів конференцій, наукової бібліотеки академічні тексти розміщуються в: Інституційному репозитарії ЧНУ імені Петра Могили, репозитарії кваліфікаційних робіт вищої освіти, відповідних розділах сайту університету та надаються у вільний доступ до мережі Інтернет.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Заходи щодо популяризації академічної доброчесності та запобігання академічному плагіату в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили полягають в:

- інформуванні здобувачів вищої освіти та працівників про необхідність дотримання принципів академічної доброчесності та відповідальності;
- викладанні курсу з академічного письма для здобувачів вищої освіти;
- організації заходів з популяризації основ інформаційної культури та академічної доброчесності;
- організації аудіо / відеозйомки захисту дисертацій та кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти;

- перевірки академічних текстів на плагіат;
- застосування методів академічної відповідальності.

**Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності?
Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти
відповідної ОП**

Академічна відповідальність науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;

Академічна відповідальність здобувачів вищої освіти:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо);
- повідомлення батькам чи іншим особам (фізичним або юридичним), які здійснюють оплату за навчання.

Плагіат в академічних текстах Чорноморського національного університету імені Петра Могили не допускаються. Порядок цитування, максимальний обсяг цитат, їх джерела тощо визначається методичною радою факультету(інституту) з урахуванням специфіки освітніх програм.

6. ЛЮДСЬКІ РЕСУРСИ

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Порядок обрання на вакантні посади та прийняття на роботу НПП визначається «Положенням про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/Polozhennya0001.pdf>).

Високий рівень професіоналізму при відборі забезпечується такими процедурами:

1. На рівні ЧНУ: при укладанні трудових відносин береться до уваги відповідність вищої освіти претендента, його наукового ступеня та/або вченого звання профілю кафедри.

Кадрова та конкурсна комісія розглядає питання щодо започаткування (продовження) трудових відносин виключно у разі відповідності НПП Ліцензійним умовам (наявності не менше 4 результатів діяльності відповідно до спеціальності та/або дисциплін, що викладаються). Фахівцям із стажем науково-педагогічної роботи до 2-х років плануються такі види робіт, й у такі терміни, які забезпечать відповідність Ліцензійним умовам при досягненні дворічного стажу.

При проходженні комісії обговорюється рейтинг НПП за результатами опитування студентів щодо якості їх викладання (рейтинг визначається як сума позитивних і негативних виборів студентів, здійснених на користь викладача).

2. На рівні кафедри: кандидатури на заміщення посад НПП попередньо обговорюються на кафедрі в їх присутності. Кафедра пропонує прочитати пробні лекції, провести практичні заняття; після цього здійснюється обговорення професійного рівня, педагогічної майстерності тощо.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Ключова мета, яку ставлять перед собою ЗВО - забезпечення зв'язку вищої освіти з ринком праці. Систематична участь його представників - роботодавців, професійних асоціацій - у розробленні програм вищої освіти, залучення експертів ринку праці до їх реалізації, забезпечення відповідності програм стандартам є вкрай важливими. Існує практика залучення сумісників, у т.ч. професіоналів-практиків, з метою ефективного функціонування освітньої програми. Роботодавці безпосередньо та через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітніх програм та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

На базі навчально-наукового інституту післядипломної освіти створено Центр соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню. Центр співпрацює з органами охорони здоров'я, праці та соціального захисту населення, сім'ї, молоді та спорту, внутрішніх справ, іншими органами виконавчої влади, а також громадськими організаціями, іншими

навчальними закладами, підприємствами, засобами масової інформації тощо. Також Центр бере участь в міжнародних проектах. Вказані аспекти забезпечують укріплення іміджу Чорноморського національного університету імені Петра Могили, розвивають співробітництво університету з різними установами та організаціями.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Професіонали-практики, експерти та представники роботодавців залучені до викладання та організації освітнього процесу.

Здобувачі освіти подібні ініціативи сприймають з величезною зацікавленістю та ентузіазмом.

До аудиторних занять залучені професіонали-практики, які реалізують себе у різних галузях: педагогічній, медичній, військовій, політичній тощо. Із роботодавцями заключаються договори щодо залучення фахівців до навчального процесу. У 2009 році розпочалась успішна співпраця Чорноморського національного університету імені Петра Могили і Ресурсного та кар'єрного центру (з 2014 року – із ГО «Ліга офіцерів»). Робота з роботодавцями включає проведення «Ярмарки вакансій» для того, щоб допомогти студентам психологічно адаптуватись в сучасних умовах пошуку роботи, навчитись правильно складати необхідні документи, ознайомитись із статистичними даними по вакансіях. Звичайно виникають певні організаційні та інші проблеми, пов'язані з реалізацією даної програми, наприклад: виділення окремого часу та місця для зустрічі в межах навчального процесу тощо.

Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Для реалізації місії та стратегічних завдань ЧНУ розроблено план по удосконаленню якісного складу НПП (стратегічні і поточні завдання якого представлені в п 2.2. Стратегічного плану розвитку ЧНУ на період 2019-2024 р.). Для цього ЧНУ сприяє розвитку викладача як науковця, педагога, фахівця-практика реального сектору економіки.

План підвищення кваліфікації НПП є невід'ємною частиною плану роботи кафедри на навчальний рік. ЧНУ підтримує вільний вибір форм підвищення кваліфікації як в Україні, так і за її межами відповідно до Положення про підвищення кваліфікації (в стані перезатвердження відповідно до Постанови Кабміну № 800 від 21.08.2019 р.).

Система сприяння розвитку НПП як науковця включає:

- компенсацію витрат на публікацію статей, що індексуються в наукометричних базах, до 200 євро/статтю;
- фінансування відряджень на участь в конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах, галузевих радах тощо;

- друк за кошт університету авторефератів і монографій при захистах дисертацій;
- преміювання (5 %) при укладанні договорів на госпрозрахункові теми;
- компенсацію витрат та преміювання за оформлення свідоцтв про авторське право патентів.

НПП мають можливість поєднувати викладацьку діяльність з роботою в реальному секторі економіки.

Моніторинг рівня професіоналізму НПП здійснюється кафедрою, факультетом, навчально-методичним відділом та кадровою комісією університету. Оцінка рівня викладання кожного викладача входить до щорічного анкетування студентів.

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

ЧНУ стимулює розвиток педагогічної майстерності викладачів. На рівні кафедри щосеместру планується організація взаємовідвідувань занять викладачів з наступним обговоренням на методичній раді кафедри / факультету.

ЧНУ використовує наступні заходи матеріального та нематеріального заохочення:

- фінансує відрядження при проходженні дидактичного стажування та підвищення кваліфікації в провідних навчальних закладах, в тому числі за кордоном;
- організовує відкриті лекції, майстер-класи, тренінги за участю експертів у сфері освіти / професійній сфері певної спеціальності;
- підтримує викладання НПП ЧНУ лекцій в інших ЗВО, особливо за кордоном;
- сплачує надбавки за викладання фахових предметів англійською мовою для нефілологічних спеціальностей (25 % для груп студентів, у яких передбачено навчання українською мовою; 50 % для студентів-іноземців);
- надає квартири у власність за особливі заслуги при залученні доктора, професора, кандидата наук чи висококваліфікованого фахівця до постійної роботи в ЧДУ не менше ніж на 10 років;
- нагороджує подякою, почесною грамотою та клопоче про відзнаку викладачів на регіональному та державному рівнях тощо.

Ці та інші форми заохочення НПП визначені Колективним договором; додаткові – встановлюються рішенням Вченої ради.

Рівень викладацької майстерності береться до уваги конкурсною та кадровою комісією ЧНУ при прийнятті рішення щодо продовження трудових відносин / зайняття вакантної посади НПП, в тому числі на основі результатів опитування студентів.

7. ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ТА МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ

Продemonструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Усі факультети ЧНУ мають достатню матеріально-технічну базу для забезпечення навчального процесу спеціальностей та ОП. Загальна інформація про матеріально-технічне забезпечення подана в таблиці 4.

Робота з управління і використання фінансів направлена на забезпечення вдосконалення навчального процесу та наукової діяльності, а також матеріально-технічної бази.

Загальний обсяг державного фінансування 2019 року складає 67378700 грн.

Фонд бібліотеки станом на 01 вересня 2019 року становить 177573 примірника, введений в електронний каталог. Фонд дисертаційних та дипломних робіт бібліотеки Чорноморського національного університету імені Петра Могили на 01 січня 2019 року становить 7814 (авторефератів – 1490, дисертацій – 249, дипломних робіт – 6075).

Функціонують офіційний Web-сервер, сайти дистанційної освіти, прийнята вільно розповсюджувана система Moodle. Відкрито доступ до ресурсів Clarivate Analytics. Платформа Web of Science та ресурс In Cites Journal Citation Reports доступні на кожному комп'ютері з IP-адресом університету.

Продemonструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Освітнє середовище в університеті є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП, для задоволення їх потреб та інтересів вжиті такі заходи:

- розробка та проведення анонімного анкетування, спрямованого на вивчення актуальних потреб та інтересів здобувачів вищої освіти (щороку);
- проведення регулярних зустрічей з ректором університету та обговорення актуальних потреб та ініціатив зі студентами, підтримка стартапів;
- організація гуртків, спортивних секцій, культурно-масових заходів, майстер-класів, форумів, конференцій, семінарів, тренінгів, груп підтримки, клубів з залученням як фахівців університету, так і успішних випускників;
- організація роботи волонтерського центру та активна співпраця з місцевими та міжнародними громадськими організаціями, фондами, що розвиває необхідні компетенції та професійно-важливі якості;
- організація роботи дорадників академічної групи з метою супроводу студентів, профілактики дезадаптації та девіантної поведінки;
- організація роботи Центру соціально-психологічної підтримки, для захисту психічного здоров'я та розвитку особистісно-професійних інтересів та компетенцій;

- профорієнтація та інформування осіб з інвалідністю щодо можливостей здобувати вищу освіту за рахунок Фонду соціального захисту інвалідів;
- забезпечення навчання іноземною мовою, функціонування Міжнародного відділу для супроводу студентів, психологічний супровід процесу соціальної адаптації та інтеграції в студентське середовище, тощо.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)

Для створення безпечного освітнього середовища університет докладає зусиль, щоб були забезпечені наявні безпечні умови навчання та праці, комфортна міжособистісна взаємодія, що сприяє емоційному благополуччю студентів, викладачів і батьків, відсутні будь-які прояви насильства та здійснюються профілактика, а також дотримано прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки учасників освітнього процесу.

Активно функціонує студентський науково-практичний психологічний гурток «Евпсихея». Гурток є осередком особистісного розвитку учасників, їх професійно спрямованого зростання, поглибленого дослідження та застосування інтелектуальних здобутків у напрямку самоактуалізації всіх учасників процесу.

З метою забезпечення психологічної безпеки освітнього середовища університету фахівцями Центру соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню систематично проводяться індивідуальні психологічні консультації та тренінгові програми. Діяльність психологів Центру спрямована на формування максимально сприятливого освітнього середовища для задоволення потреб усіх суб'єктів освітнього процесу в особистісно-довірливому спілкуванні, забезпечення умов для стимулювання продуктивного професійного й особистісного розвитку, укріплення психічного здоров'я, профілактику насилля та дискримінації тощо. Кожен студент та викладач університету має можливість безкоштовно скористатися послугами Центру у вирішенні особистих проблем психологічного спектру.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Основними механізмами освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти в умовах університету є:

- 1) формування спільного поля освітньої діяльності закладу з визначеними пріоритетними завданнями;
- 2) координація діяльності структурних підрозділів (погодженість, єдність дій і зусиль);

3) партнерство між різними учасниками освітнього процесу в структурі закладу та розширення системи взаємодії з установами / організаціями партнерами (Центр соціального захисту населення, Фонд соціального захисту інвалідів, Центр зайнятості тощо);

4) розширення функціональних можливостей електронної інформаційної системи даних університету та забезпечення її безперешкодної доступності для кожного студента;

5) залучення студентів до низки соціально-психологічних послуг за планом роботи структурних підрозділів та за запитом здобувачів вищої освіти (консультації, додаткові практичні заняття, тренінги, організаційно-діяльнісні ігри, круглі столи, конференції тощо).

На підставі Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» діє студентська Профспілка, яка представлена на кожному факультеті через відповідальну особу. Профспілка студентів надає матеріальну допомогу у випадку хвороби, втрати близьких родичів, або іншої непередбачуваної, трагічної ситуації.

Ефективно діє студентське самоврядування: студентська колегія університету, орган, що, представляє інтереси студентства та виконує такі завдання:

- забезпечення і захист прав та інтересів студентів;
- забезпечення виконання студентами своїх обов'язків;
- сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності студентів;
- сприяння у створенні необхідних умов для проживання і відпочинку студентів;
- створення студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами, земляцтв тощо;
- організація співробітництва зі студентами інших вищих навчальних закладів і молодіжними організаціями;
- сприяння проведенню серед студентів соціологічних досліджень;
- сприяння працевлаштуванню випускників;
- участь у вирішенні питань міжнародного обміну студентами.

Згідно з даними дослідження, переважна більшість студентів університету задоволена роботою студентського самоврядування, інформуванням про навчальні, наукові, позанавчальні заходи, організацією відпочинку, участю у студентських заходах.

Інформаційне забезпечення навчального процесу та наукових досліджень в університеті виконує Наукова бібліотека ЧНУ, фонд на 01 вересня 2019 року 177573 примірника, що введені в електронний каталог. Реалізує асортимент інформаційної роботи: з майбутніми науковцями-аспірантами 1-го року навчання (онлайн-курс занять); студентами-магістрами (консультації); науковими та науково-педагогічними працівниками (тренінги). Запропоновані тестові доступи до повнотекстових баз даних наукової інформації та співпраця з найвідомішими в світі МНБД (Web of Science та Scopus).

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

З 2009 року в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили створені умови для комфортного навчання людей з особливими освітніми потребами.

Для забезпечення безперешкодного доступу даної категорії осіб та іншим маломобільним групам населення до першого поверху будівель у ЧНУ ім. П. Могили створені умови відповідно до будівельних норм, державних стандартів та правил: чотири навчальних корпуси та три гуртожитку обладнані пандусами, є спеціальні аудиторії, спеціалізовані кімнати особистої гігієни.

У ЧНУ ім. П. Могили з 2013 року працює Центр соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню, напрямками роботи якого є: забезпечення безперешкодного доступу осіб з особливими освітніми потребами та з соціально незахищених категорій населення до отримання вищої освіти з урахуванням їхнього соціального статусу; виконання вимог зазначених в індивідуальній програмі реабілітації інвалідів, в тому числі в напрямку забезпечення матеріально-технічної бази; надання психологічної підтримки.

На засіданні Вченої ради ЧНУ ім. Петра Могили від 18 червня 2018 року був затверджений «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення», ознайомитися з яким можна на сайті університету.

Абітурієнти з інвалідністю мають можливість вступати на бюджетну форму навчання на загальних та спеціальних умовах. Інформацію про вступ можливо отримати на сайті університету на вкладках: абітурієнту, інклюзивна освіта.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Доступність політики та процедур врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) для учасників освітнього процесу забезпечуються наступними документами: Статут університету, Трудовий колективний договір на 2016-2020 рр., Положення про організацію освітнього процесу ЧНУ ім. П. Могили, Правила внутрішнього розпорядку, Положення про Центр соціально-психологічної підтримки професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню тощо. У разі конфліктної ситуації, пов'язаної з корупцією студенти можуть звертатися за юридичною допомогою до провідного юрист-консульта університету.

З метою подолання психологічних наслідків зіткнення з випадками дискримінації, корупції та сексуальних домагань учасники освітнього процесу мають змогу звернутися до фахівців Центру соціально-психологічної підтримки,

професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню ЧНУ ім. П. Могили, фахівці якого були залучені до соціального проекту з протидії дискримінації «Миколаїв – місто рівності», що реалізовувався ГО «Майстерня добра» з 01 вересня 2018 року по 01 вересня 2019 року, в рамках якого були проведені соціально-психологічні тренінги толерантності для дітей і дорослих, психотерапевтичні групи для осіб, що постраждали від дискримінації.

У зв'язку з проходженням первинної акредитації магістратури прецеденти та практика застосування політики і процедур врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією, під час реалізації ОП відсутні. Як показало анонімне анкетування здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, подібних випадків в межах ОП не було зафіксовано, відповідних скарг не надходило.

Проте для розробки чіткої і зрозумілої політики та процедур вирішення вказаних конфліктних ситуацій, які б були доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких необхідно послідовно дотримуватися під час реалізації освітньої програми, кафедрою психології розроблено наступні пропозиції:

- внести завдання запобігання дискримінації та сексуальних домагань в Колективний договір університету;
- створити робочу групу з розробки механізмів вирішення вказаних конфліктних ситуацій та ефективної в межах ОП процедури розгляду скарг на рівні університету;
- проводити регулярне анонімне опитування здобувачів освіти щодо випадків дискримінації, корупції та сексуальних домагань;
- створення спеціальної Комісії з протидії дискримінації, сексуальним домаганням, та корупції загальноуніверситетського рівня, яку складатимуть представники інститутів / факультетів та кафедр.

У вирішенні подібних конфліктів можуть бути задіяні: юрист-консульт університету, Профспілковий комітет, Центр соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню ЧНУ ім. П. Могили, Первинна профспілкова організація студентів, Студентська колегія, відповідальних за забезпечення і захист соціально-економічних прав та законних інтересів студентів.

8. ВНУТРІШНЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Порядок розроблення, затвердження, внесення змін до ОП визначається Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protsetsu.pdf).

Для відкриття освітньої програми ініціатори формують проектну групу. Розроблений проект освітньої програми обговорюється на засіданні ради відповідного факультету та оприлюднюється на сайті університету для обговорення стейкхолдерами. Доопрацьований проект освітньої програми виноситься на розгляд і затверджується Вченою радою університету.

Гарант освітньої програми здійснює моніторинг провадження освітньої діяльності за освітньою програмою, в тому числі шляхом опитування здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців.

При щорічному опитування студентів гарант отримує відповіді на питання щодо загальної оцінки рівня задоволеності навчанням; оцінку якості проведення лекцій та практичних занять за профільними / непрофільними дисциплінами окремо, виробничих практик.

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Здійснення постійного моніторингу змісту вищої освіти полягає у періодичному аналізі та перегляді освітніх програм, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін на предмет їх відповідності нагальним вимогам ринку праці, потребам здобувачів вищої освіти.

Моніторинг і вдосконалення освітньої програми у процесі її реалізації включає такі заходи: реалізація освітньої програми та її компонентів відповідно до чіткої структури та прозорого плану впровадження; виконання моніторингу програми та її компонентів шляхом опитування студентів і науково-педагогічних працівників з метою оцінювання викладання, навчання та оцінювання, а також вихідної інформації відповідно до показника успішності, використання контрольного переліку запитань проекту Тюнінг для оцінки навчального плану; використання системи зворотного та прямого зв'язку для аналізу результатів суспільства та наукового середовища; використання отриманої інформації для вдосконалення програми в цілому та її компонентів.

Освітня програма в межах спеціальності розробляється проектною групою, під загальним керівництвом проректора з навчально-методичної роботи, до складу якої входять провідні науково-педагогічні працівники, завідувачі кафедр із залученням представників ринку праці та студентського самоврядування,

затверджується рішенням Вченої ради університету і вводиться в дію наказом ректора. Перегляд освітньої програми відбувається за результатами її моніторингу, що проводиться на локальному і загальноуніверситетському рівнях, один раз на рік.

Локальний моніторинг здійснюється членами проектної групи за участі провідних фахівців кафедри із залученням представників студентського самоврядування. Результати локального моніторингу не менше як один раз на рік обговорюються на методичних семінарах кафедри та Навчально-методичній раді інституту. До здійснення моніторингу можуть долучатися експерти: викладачі, професіонали-практики, здобувачі вищої освіти.

Загальноуніверситетський моніторинг проводиться з метою узагальнення та поширення кращих практик у межах Університету та своєчасного виявлення негативних тенденцій. Проводиться щорічний аналіз випускних (кваліфікаційних) робіт з оцінки їхньої якості та структури, обговорення результатів аналізу на засіданнях Вченої ради Університету. Проектні групи переглядають складові освітніх програм щодо їх відповідності нагальним вимогам ринку праці. Кафедрою здійснюється удосконалення навчальних планів і робочих програм дисциплін у контексті їхньої відповідності вимогам ліцензування та акредитації.

Попередній варіант ОП для першого випуску магістрів був створений у 2017 році. У зв'язку з первинною акредитацією магістерської освітньої програми, в ній було здійснено зміни відповідно до Стандарту вищої освіти України 2019 року з урахування всіх норм, вимог, компетенцій, які ним передбачено.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Згідно з положенням «Про порядок та умови обрання студентами дисципліни за вибором» обсяг дисциплін вільного вибору складає не менше як 25 % загальної кількості кредитів, передбачених для освітньої програми магістеріуму. Здобувачі вищої освіти отримують інформацію про запропоновані дисципліни у вигляді анотацій чи презентацій, які демонструють викладачі кафедри. Вибір дисциплін здійснюється усним голосуванням, після чого вони включаються до складу нової ОП. У вказаний спосіб здобувачі другого (магістерського) рівня освіти обрали собі наступні дисципліни Блоку А: Психологія кризових станів, Соціальні та політичні конфлікти, Психологія релігії, Сучасні напрямки практичної психології, Супервізія у роботі психолога.

Згідно з результатами опитування магістрів за спеціальністю «Психологія» щодо якості освітньої програми, усі студенти зазначили, що обирали дисципліни професійно-практичного блоку. На думку більшості опитуваних (85 %), усі дисципліни необхідні для подальшої професійної діяльності. Дублювання змісту навчальної програми студентами не спостерігалось, а логіка викладання, на думку більшості, не порушувалась. 71 % вважає, що обсяг практичної підготовки, закладений в ОП, є достатній. У зв'язку з цим, побажання щодо зміни ОП були переважно з приводу збільшення практичної частини, набуття практичних

інструментів роботи. Результати анкетування обговорювалися на методичних семінарах кафедри та Навчально-методичній раді інституту із залученням активних здобувачів вищої освіти.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми. Пропозиції представників студентського самоврядування збираються шляхом анкетування. Анкета щодо оцінки змісту освітньої програми складається з основних критеріїв забезпечення якості освітньої програми, кожен з яких оцінюється за рівнями: задовольняє, частково задовольняє, не задовольняє.

У процесі моніторингу відбувається збір даних за зазначеними позиціями з коментарями. За результатами моніторингу складається аналітичний звіт. Результати моніторингу обговорюються на методичних семінарах кафедри та Навчально-методичній раді інституту. Для формулювання висновку за результатами моніторингу освітньої програми використовується дворівнева шкала: висока якість (освітня програма має високий рівень досягнення результатів) та неналежна якість (освітня програма має серйозні недоліки).

Студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП. На зібраннях старост з урахуванням побажань групи обирається друга іноземна мова та інші предмети, що входять до переліку додаткових освітніх послуг. Для пілотного анкетування здобувачів вищої освіти використовувалися паперові носії. Планується впровадження регулярних онлайн опитувань студентів за допомогою google-форм.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Роботодавці безпосередньо та через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. У рамках забезпечення якості ОП ЗВО співпрацює з Миколаївським осередком Української спілки психотерапевтів з метою моніторингу реальних практичних проблем та запитів клієнтів, з якими має справу фахівець, необхідних компетенцій психолога та сучасних підходів у практичній діяльності для надання якісних психологічних послуг.

Кафедра психології має досить розгалужену базу практик. Це дозволяє здобувачам освіти не тільки застосувати вивчений матеріал на практиці, а й безпосередньо контактувати з можливими роботодавцями. Співпраця з майбутніми роботодавцями здійснюється на основі договору про співпрацю.

На методичні семінари кафедри планується запрошувати роботодавців з різних напрямів: охорона здоров'я, сфера освіти, органи внутрішніх справ, державні та приватні установи, що надають консультативні послуги та ін. На

таких засіданнях обговорюється актуальні потреби на ринку надання психологічної допомоги. Це враховуватиметься при розробці та перегляді ОП.

Найбільш гострою для роботодавців є проблема оволодіння вузькоспеціальними напрямками практичної психологічної допомоги. У зв'язку з цим планується впровадження в ОП принципів дуальної форми освіти, відповідно до якої 30 % навчання проходитиме аудиторно, а 70 % безпосередньо на базах практик для вироблення практичних навичок.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

У зв'язку з первинною акредитацією магістерської освітньої програми наразі кафедрою психології розробляється процедура збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Планується створення бази даних випускників, в якій зазначається їх працевлаштування. Передбачено співробітництво з Центром зайнятості та Центром соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та працевлаштування ЧНУ ім. Петра Могили.

При перегляді освітньої програми будуть враховуватися пропозиції випускників шляхом анкетування. Ці анкети розробляються в електронному форматі Google-опитування і надсилаються випускникам, які є у базі даних про випускників. Ця процедура здійснюватиметься з метою з'ясувати, чи надають результати навчання, досягнуті у програмі, можливості працевлаштування на ринку праці. Анкета включатиме відкриті питання, що дозволять зрозуміти основні завдання ЗВО у підготовці студентів до ринку праці. Особливого значення набувають так звані соціальні навички (soft skills), що дозволяють випускникам будувати успішну кар'єру. Для створення відповідних курсів, сертифікатних програм, залучення цих навичок до освітніх програм, рекомендується залучати не лише випускників, а й працедавців.

Також приймаються пропозиції випускників під час методичних семінарів кафедри, які вони можуть відвідати. За попередніми даними, типовими траєкторіями працевлаштування випускників програми є заклади освіти та відкриття приватної практики.

Які недоліки в ОП та / або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

Пріоритетом діяльності університету є необхідність усвідомлення відповідальності за якість освіти науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти. З цією метою наразі здійснюється запровадження на постійно діючій основі ключових складових системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, у тому числі студентоорієнтованої побудови освітнього процесу, удосконалення компетентностей гарантів (керівників) освітніх програм, системи оцінювання знань студентів, опитування студентів щодо якості освітнього процесу тощо.

ЗВО та студенти магістратури разом вирішують, як запроваджувати, контролювати та переглядати політику щодо забезпечення якості ОП. На виконання цих вимог учасники академічної спільноти розробляють спеціальні програми та окремі положення забезпечення якості ОП; включають відповідні позиції до інших документів (Статут, Положення про організацію освітнього процесу, Правила внутрішнього розпорядку тощо). Ці документи відрізняються рівнем прийняття (від наказів ректора до рішення Вченої ради) та мають різний рівень обов'язковості виконання та легітимності як із точки зору власних співробітників ЗВО, так із погляду зовнішніх органів.

Система забезпечення якості закладу вищої освіти сприяє вчасному реагуванню на виявлені недоліки в освітній програмі або освітній діяльності з реалізації освітньої програми. У зв'язку з первинною акредитацією магістерської освітньої програми, було здійснене порівняння її змісту з ОП провідних ЗВО України та зроблено висновок про її відповідність основним вимогам. Для вдосконалення освітньої діяльності з реалізації ОП планується створення внутрішньої комісії із забезпечення якості освіти загальноуніверситетського рівня. До її складу увійдуть: представники кафедр, факультетів, гаранті освітніх програм, відповідальні за освітні компоненти ОП, здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня магістра, представники органів студентського самоврядування.

Система забезпечення якості освітньої діяльності ЗВО передбачає: стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти, розподіл повноважень щодо забезпечення якості між усіма учасниками освітнього процесу; систему та механізми забезпечення академічної доброчесності; оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти, діяльності науково-педагогічних працівників та управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти.

Для оцінювання / самооцінки системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЗВО, а також її складових застосовується наступна уніфікована шкала: не відповідає стандартам, відповідає частково, переважно відповідає, відповідає повною мірою, не оцінювалось (не може бути оцінене).

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були враховані під час удосконалення цієї ОП?

Зовнішня система забезпечення якості вищої освіти є системою інституційних суб'єктів (НАЗЯВО, МОН, незалежні установи оцінювання та забезпечення якості вищої освіти), що вибудована як відповідна система противаг, яка передбачає наділення закладів вищої освіти повнотою автономії та має гарантувати відповідальність за нехтування питанням якості вищої освіти.

Зовнішня система забезпечення якості вищої освіти покликана не лише допомагати ззовні розбудовувати внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти, а й дієво спонукати до такої розбудови. Вона робить неможливою повноцінну роботу ЗВО, які нехтують питаннями якості освіти, і є передумовою об'єктивної оцінки якості освіти у відповідному ЗВО та передумовою відповідного реагування на таку оцінку.

Система зовнішнього забезпечення якості може працювати більш гнучко, якщо навчальні заклади здатні продемонструвати ефективність своїх процесів внутрішнього забезпечення якості. В університеті планується створити спеціальний підрозділ, відповідальний за всю систему забезпечення якості освіти - Центр внутрішнього забезпечення якості, що модеруватиме всі необхідні процеси по збору інформації, підготовці рекомендацій для прийняття необхідних рішень на всіх рівнях управління ЗВО.

Професорсько-викладацький склад, здобувачі вищої освіти, представники адміністрації і допоміжних служб – всі розділяють відповідальність за якість університету та ОП в рамках своїх повноважень у виконанні наступних завдань: ініціювання розробки (ініціювання внесення змін); розроблення (документів, заходів); оцінювання розробки; прийняття рішень; впровадження (реалізація, виконання); моніторинг реалізації.

Зовнішнє забезпечення якості проводиться групами зовнішніх експертів, у складі яких є студенти. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. У зв'язку з первинною акредитацією освітньо-кваліфікаційного рівня магістра, було враховано зауваження та пропозиції з останніх акредитації ОП інших університетів.

Відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 347) відомості про самооцінювання освітньої програми готує науково-педагогічний або науковий працівник – гарант освітньої програми, визначений за наказом керівника закладу вищої освіти відповідальним за реалізацію цієї освітньої програми. За відсутності відповідного наказу гарантом освітньої програми вважається керівник відповідної проектної групи, призначений закладом вищої освіти. Університет знаходиться на стадії вироблення політики щодо забезпечення якості, яка є публічною і складає частину його стратегічного менеджменту. Внутрішні стейкхолдери розробляють і втілюють цю політику через відповідні структури і процеси, залучаючи до цього зовнішніх стейкхолдерів.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

В ЧНУ існують такі механізми впливу учасників спільноти на процедури внутрішнього забезпечення якості:

На етапі започаткування ОП: як правило, ініціаторами започаткування ОП є НПП окремих кафедр. Ініціативна група розробляє проект, який обговорюється на засіданні ради відповідного факультету (розширеному засіданні рад декількох факультетів (інститутів) для міждисциплінарної ОП) та оприлюднюється на сайті ЧНУ для обговорення стейкхолдерами, таким чином інші НПП, студенти, аспіранти можуть бути залучені до розробки ОП.

Гарант освітньої програми разом із групою забезпечення спеціальності здійснює моніторинг якості освітньої діяльності за ОП.

Щонайменше раз на рік ЧНУ здійснює опитування студентів щодо їх рівня задоволеності якістю освіти та освітнім середовищем. Кафедри організовують додаткові опитування викладачів, студентів, випускників, роботодавців; обговорюють результати на засіданні кафедри та радах факультету.

Ініціювати зміни до ОП згідно до Положення про організацію освітнього процесу мають право гарант ОП, група забезпечення спеціальності, Вчена рада (до якої входять 10 % студентів) та інші стейкхолдери, тобто вся академічна спільнота. ОП та їх методичне забезпечення як правило переглядаються щороку з урахуванням результатів опитувань та на основі аналізу кращих практик в дидактичній і професійній сферах.

Вчена Рада щороку заслуховує звіт про стан забезпечення якості освіти в ЧНУ в цілому і в рамках окремих спеціальностей (за графіком); пропонує заходи її підвищення.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Функції та сфери відповідальності за організацію окремих процедур забезпечення якості освіти (ЗЯВО):

Вчена рада під головуванням ректора: визначає стратегію і перспективні напрями розвитку освітньої та наукової діяльності; визначає систему та затверджує процедури внутрішнього ЗЯВО у вигляді відповідних Положень ЧНУ.

Перший проректор та навчально-методичний відділ: організує навчальний процес (рівнів бакалавр, магістр); забезпечує виконання та координує процедури ЗЯВО, в тому числі дотримання академічної доброчесності студентів; здійснює контроль над змістом освіти і якістю викладання; відповідає за:

- ліцензування та акредитацію;
- інформаційні системи в організації та провадженні освітнього процесу;
- організацію підвищення кваліфікації та педагогічної майстерності НПП.

Проректор з наукової роботи: організує навчальний процес на рівні PhD; відповідає за процедури дотримання академічної доброчесності НПП.

Факультет (інститут): координує навчально-методичну роботу підпорядкованих кафедр.

Кафедра: здійснює освітній процес та моніторинг ОП; співпрацює з випускниками та роботодавцями.

Відділ міжнародних зв'язків: програми академічної мобільності; робота із іноземними студентами.

Підготовче відділення: профорієнтація; підвищення якості контингенту при вступі.

Культурно-мистецький центр та центр соціально-психологічної підтримки - створення сприятливого середовища для академічної спільноти.

Центр соціологічних досліджень: здійснює опрацювання результатів щорічного опитування студентів.

9. ПРОЗОРИСТЬ І ПУБЛІЧНІСТЬ

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їхня доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються чинним законодавством та наступними внутрішніми нормативними документами:

1. Статут ЧНУ (розділ 6 містить права та обов'язки НПП та здобувачів вищої освіти) –

https://chmnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2014/06/Statut_Chnu_Im_Petra_Mogili.pdf

2. Колективний договір на 2016-2020 роки із змінами і доповненнями (соціально-економічні гарантії працівників) – <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Trudovij-kolektivnij-dogovir-CHDU-CHNU-Profkom-2016-2020.pdf>

3. Положення про організацію освітнього процесу (організація робочого часу та інші права та обов'язки НПП та здобувачів вищої освіти) – https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf

4. Правила внутрішнього розпорядку (робочий час всіх працівників), контракти з науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти; посадові інструкції – відповідні особи ознайомлюються із змістом до моменту укладання трудових відносин/зарахування на навчання

5. Положення про окремі структурні підрозділи (факультети, кафедри, підрозділи, що забезпечують підтримку освітнього процесу) – <https://chmnu.edu.ua/polozhennya/>

6. Окремі положення, які регламентують певні види діяльності (наприклад, положення про дорадників академічної групи; про наукові гуртки тощо).

Всі зазначені документи в ЧНУ розробляються, затверджуються, підлягають зміні відповідно до чинного законодавства і внутрішніх правил ЧНУ.

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).	https://chmnu.edu.ua/proekti-osvitnih-program/
---	---

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/04/OPP-2018.pdf>

11. ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

ОП має сильні та слабкі сторони. До сильних сторін можна віднести: відповідність тем наукових досліджень здобувачів тематиці наукової діяльності наукового керівника. Наявність наукового проекту кафедри, що є науковою основою для дослідницької діяльності молодих вчених та студентів. Наявність великої кількості наукових публікацій в фахових, міжнародних та індексованих виданнях викладачів кафедри. Існування та продовження формування певної наукової школи, що пов'язана з тематикою досліджень кафедри. Сильною стороною ОП є можливості, що надаються закладом вищої освіти, що забезпечує можливості для залучення студентів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо. ЗВО забезпечує доступ здобувачів та співробітників до роботи з міжнародною наукометричною базою даних Scopus. Також ЗВО пропонує студентам участь у міжнародних програмах стажування та наукових досліджень: Стипендіальні програми DAAD та Стипендіальні програми Erasmus+Ka107. ЗВО приділяє значну увагу розвитку та поглибленню міжнародних відносин. Перспективні плани розвитку ЧНУ імені Петра Могили розглядаються та корегуються аби реагувати на зміни у системі освітніх процесів в Україні, в Європі та з урахуванням світових тенденцій. До сильних сторін ОП можна віднести проведення контрольних заходів, які забезпечують максимальну об'єктивність екзаменаторів та запобігання конфлікту інтересів. Також, сильною стороною ОП є її відповідність стратегічному плану розвитку ЧНУ імені Петра Могили (2019-2024) та стратегії інтернаціоналізації (2018-2023)

До слабких сторін ОП можна віднести такі: зміна навчальних планів кожен рік (в зв'язку з тим, що це є нова спеціальність). Відсутність документів ЗВО, які регулюють питання визнання результатів отримання неформальної освіти, що обумовлює певну невизначеність неформальної професійної освіти в галузі психології. Також, до слабкої сторони ОП можна віднести питання академічної доброчесності: ЗВО знаходиться тільки на етапі становлення академічної доброчесності, в зв'язку з тим, що магістри готуються до першого випуску, ми лише рік як впровадили обов'язкову перевірку на плагіат студентських робіт. Також, до слабких сторін ОП можна віднести невизначеність питання щодо вирішення складних питань (конфліктів, дискримінації, корупції та сексуальних домагань), необхідно створити робочу групу, яка б розглядала ці питання, у разі виникнення потреби.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

ОП, маючи сильні сторони та певні недоліки, має перспективи розвитку упродовж найближчих 3 років. По-перше, це поглиблення співпраці з міжнародною науковою спільнотою. Публікація результатів досліджень викладачів кафедри та здобувачів у міжнародних та індексованих виданнях (Scopus, Web of Science). Також, важливим є встановлення та укріплення

міжнародних стосунків, що спрямовані на підвищення якості освіти. Необхідна розробка програми дієвих, сучасних взаємовідносин між ЗВО та закладами, що надають неформальну психологічну освіту, з метою участі у складанні документа, якій би регулював питання визнання результатів отримання неформальної освіти в галузі психології. Також, важливим є шлях інтеграції неформальної освіти з ОП. Можливо, розробка курсів та напрямків прикладної діяльності, які б інтегрували формальну та неформальну, післядипломну освіту.

До перспектив розвитку також відноситься питання академічної доброчинності, в перспективі є доцільність формування стандартів науковою доброчинності, починаючи з першого курсу, які б виховували у студентів певні стандарти наукового мислення та етичної поведінки в науковому середовищі. Також, важливим напрямком розвитку є розробка, формування єдиних (типових) вимог до документів, що регулюють залученість учасників академічної спільноти у процедурі внутрішнього забезпечення якості ОП та формулювання конкретних дієвих орієнтирів за якими ЗВО міг би розбудувати свою систему забезпечення якості і оцінювати її роботу.

До перспектив також слід віднести подальший розвиток наукової школи, напрямку ідей гуманістичної психології, цільової спрямованості особистості, що започаткований професором Я.В. Васильєвим та продовжується як наукова школа футурреальної психології в наукових дослідженнях здобувачів та викладачів кафедри.